

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
184/14. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2014. december 18.

A C-449/13. sz. ügyben hozott ítélet
CA Consumer Finance SA kontra Ingrid Bakkaus és társai

A hitelezőnek kell bizonyítania, hogy teljesítette a hitelfelvevő tájékoztatására és hitelképességének ellenőrzésére vonatkozó, szerződéskötést megelőző kötelezettségeit

Sérülne a tényleges érvényesülés elve, ha a hitelező kötelezettségei nemteljesítése bizonyításának terhe a fogyasztóra hárulna

Az egyik uniós irányelv¹ tájékoztatási és felvilágosítási kötelezettséget ír elő a hitelező számára annak érdekében, hogy a hitelfelvevő megalapozott döntést hozhasson a hitelmegállapodás megkötéséről. Ezen irányelv arra is kötelezi a hitelezőt, hogy általános európai fogyasztói hiteltájékoztatót bocsásson a fogyasztók rendelkezésére, valamint arra, hogy ellenőrizze a fogyasztó hitelképességét.

Franciaországban, két jogvita keretében, több személy is olyan helyzetbe került, hogy nem tudták fizetni a vonatkozó hitelmegállapodás havi törlesztőrészeit, így a bank a kölcsönadott összeg és kamatai haladéktalan visszafizetését követelte. Az e követelés ügyében eljáró francia bíróság megállapította, hogy a bank nem tudta bemutatni az általános európai fogyasztói hiteltájékoztatót, sem pedig bármely egyéb, azt bizonyító dokumentumot, hogy eleget tett felvilágosítási kötelezettségének. Az egyik ügyben azonban a hitelmegállapodásban szerepel egy szabványzáradék, amelyben a hitelfelvevő elismeri, hogy megkapta és megismerte e hiteltájékoztatót. A francia bíróság úgy ítéli meg, hogy az ilyen záradék nehézségeket okozhat, amennyiben azzal a hatással jár, hogy a fogyasztó hátrányára megfordítja a bizonyítási terhet. E bíróság szerint az ilyen jellegű szabványzáradék lehetetlenné teheti a fogyasztó azon jogának gyakorlását, hogy vitassa a hitelező kötelezettségeinek maradéktalan teljesítését.

A hitelképesség ellenőrzésének kötelezettségét illetően a francia bíróság megállapítja, hogy a másik ügyben a hitelfelvevő nem nyújtotta be a banknak a pénzügyi helyzetének igazolására szolgáló dokumentumokat. E bíróság tehát azt a kérdést teszi fel, hogy elvégezhető-e a fogyasztó hitelképességének vizsgálata kizárólag a fogyasztó által előadott információkra támaszkodva, anélkül hogy ezeket az információkat más bizonyítékok útján ténylegesen ellenőrizték volna. A kérdést előterjesztő bíróság arra is keresi a választ, hogy a felvilágosítási és segítségnyújtási kötelezettség teljesítettnek tekinthető-e abban az esetben, ha a hitelező előzetesen nem vizsgálta meg a fogyasztó hitelképességét és igényeit.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság megállapítja, hogy az irányelv nem írja elő, hogy kinek kell azt bizonyítani, hogy a hitelező teljesítette tájékoztatási és a hitelképesség vizsgálatára vonatkozó kötelezettségeit, ily módon e kérdés megoldása az egyes tagállamok belső jogrendjétől függ. E tekintetben az szükséges, hogy a nemzeti jogi szabályok ne legyenek kevésbé kedvezők, mint a hasonló belső jogi helyzeteket szabályozó rendelkezések (az egyenértékűség elve), és az irányelv által biztosított jogok gyakorlását ne tegyék gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé (a tényleges érvényesülés elve).

¹ A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 133., 66. o.; helyesbítés: HL 2009. L 207., 14. o., HL 2010. L 199., 40. o. és HL 2011. L 234., 46. o.).

Bár a Bíróságnak nincsenek kétségei a tekintetben, hogy a jelen ügyben tiszteletben tartották az egyenértékűség elvét, megállapítja, hogy **a tényleges érvényesülés elve sérülne, amennyiben a hitelező kötelezettsége nem teljesítése bizonyításának terhe a fogyasztóra hárulna.** A fogyasztó ugyanis nem rendelkezik olyan eszközökkel, amelyek lehetővé tennék számára annak bizonyítását, hogy a hitelező nem adta meg számára az előírt információkat, illetve nem ellenőrizte a hitelképességét. Ezzel szemben, a tényleges érvényesülés biztosított abban az esetben, ha a hitelező a bíróság előtt köteles igazolni a szerződést megelőző kötelezettségeinek megfelelő teljesítését: a gondos hitelezőnek ugyanis tudatában kell lennie az őt terhelő tájékoztatási, valamint felvilágosítási kötelezettség teljesítésére vonatkozó bizonyítékok összegyűjtésének és megőrzésének szükségességével.

A szóban forgó egyik hitelmegállapodásba foglalt szabványzáradékot illetően, az ilyen záradék nem teheti lehetővé a hitelező számára, hogy megkerülje kötelezettségeit. Ily módon a szóban forgó szabványzáradéknak nincs bizonyító ereje, azt a hitelezőnek meg kell erősítenie egy vagy több releváns bizonyítékkal. Hasonlóképpen, a fogyasztónak mindig képesnek kell lennie annak bizonyítására, hogy nem kapta meg a szabványzáradékban szereplő nyomtatványt, illetve, hogy ez nem tette lehetővé a hitelező számára, hogy teljesítse a rá háruló, szerződéskötést megelőző tájékoztatási kötelezettségeket. A Bíróság megállapítja, hogy ha az ilyen szabványzáradék a fogyasztó arra vonatkozó elismerését tartalmazza, hogy a hitelező maradéktalanul és megfelelő módon teljesítette a rá háruló, a szerződéskötést megelőző kötelezettségeket, akkor e záradék az említett kötelezettségek teljesítésére vonatkozó bizonyítási terhelő megfordulását eredményezi, ami sértheti az irányelvben elismert jogok tényleges érvényesülését.

Azt a kérdést illetően, hogy a fogyasztó hitelképességének vizsgálata elvégezhető-e kizárólag az általa előadott információkra támaszkodva, anélkül hogy ezeket az információkat más bizonyítékok útján ténylegesen ellenőrizték volna, a Bíróság megállapítja, hogy az irányelv **mérlegelési mozgásteret biztosít a hitelező számára annak meghatározása érdekében, hogy a rendelkezésére álló információk elegendőek-e vagy sem a fogyasztó hitelképességének igazolásához, és hogy vizsgálnia kell-e a hitelképességet más tényezők segítségével.** Ily módon a hitelező, az adott eset sajátos körülményeire figyelemmel, megelégedhet a fogyasztó által számára nyújtott információkkal, illetve dönthet úgy is, hogy szükség van ezen információk megerősítésére (mivel a fogyasztó által szolgáltatott információk ellenőrzése így nem szisztematikus), tekintettel arra, hogy a fogyasztó által tett, alá nem támasztott pusztán nyilatkozatokat önmagukban nem lehet megfelelőeknek minősíteni, ha ezeket nem kísérik igazoló dokumentumok.

Egyébiránt, az irányelvből nem következik az, hogy a fogyasztó pénzügyi helyzetét és igényeit a megfelelő felvilágosítás nyújtását megelőzően kell értékelni. Főszabály szerint e két, szerződést megelőző kötelezettség között nem áll fenn kapcsolat. **A hitelező tehát nyújthat úgy felvilágosítást a fogyasztó számára, hogy nem köteles előzetesen értékelni hitelképességét.** Mindazonáltal, a hitelezőnek figyelembe kell vennie a fogyasztó hitelképességének értékelését, mivel ez az értékelés szükségessé teheti a nyújtott felvilágosítás kiigazítását.

Végül a Bíróság megállapítja, hogy a tájékoztatási kötelezettségeket, prekontraktuális jellegüknél fogva, a hitelmegállapodás megkötését megelőzően kell teljesíteni, tekintettel arra, hogy **e felvilágosítást nem szükségszerűen kell külön iratban nyújtani, hanem e felvilágosítás szóban is megadható egy megbeszélés során.** A Bíróság mindazonáltal emlékeztet arra, hogy az a kérdés, hogy e felvilágosítást milyen formában kell nyújtani a fogyasztó számára, a nemzeti jog körébe tartozik.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106